

University of Groningen

recensie Marc Wildemeersch, Roel van Duijn. Een ziener in Nederland, in: Het Parool
Renders, Hans

Published in:
Het Parool

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2023

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Renders, H. (2023). recensie Marc Wildemeersch, Roel van Duijn. Een ziener in Nederland, in: Het Parool. *Het Parool*, 50.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Biografie Hoe Roel van Duijn evolueerde van idealist naar realist

Helder portret van een onvermoeibare activist

Provo, kabouter, politicus, biologisch-dynamische boer, liefdesconsulent en schrijver Roel van Duijn (1943) evolueerde van idealist naar realist, blijkt uit zijn door de Vlaamse Marc Wildemeersch geschreven biografie.

provocerend denken' was van Van Duijn; in een andere bijdrage viel de term 'Oranje-klootjesvolk'. Op jolige wijze (maar daar dacht de politie anders over) werd opgeroepen om bommen in de brievenbus van de Binnenlandse Veiligheidsdienst te leggen. Dit geflirt met geweld leidde tot arrestatie van enkele provo's en inbeslagname van een stencilmachine waarmee *Provo* werd vermenigvuldigd.

Daarna werd het ludieke Witte Fietsenplan gepresenteerd. Door heel Amsterdam zouden witte deelfietsen komen die iedereen gratis kon gebruiken. De benaming was geïnspireerd op stichting Witte Bedjes die sinterklaascadeautjes voor kinderen in ziekenhuizen verzorgde – in 1946 bedacht door Parooljournalist Henri Knap.

Kabouterbeweging

De bekendste actie voerde Provo op 10 maart 1966 tijdens de huwelijksviering van prinses Beatrix en prins Claus. De rookbom die in de Raadhuisstraat werd gegooid, haalde de wereldpers. Van Duijn werd zo beroemd dat hij alleen nog interviews toestond tegen een betaling van honderd gulden, contant te betalen.

Op de dag dat hij in april 1966 op de voorpagina van *The New York Times* stond, werd hij vanwege die rookbom gearresteerd. Tijdens zijn detentie las hij het tweede deel van Kropotkins memoires en besloot zich voortaan volledig te wijden aan de revolutie.

De 'Provolutie' was hot. Allerlei vreemde vogels sloten zich aan, ook drugsgebruikers. Er ontstonden spanningen, onder meer met de hardliners van de Communistische Partij Nederland, die hij binnen Provo onwenselijk vond. Omgekeerd werd Van Duijn niet alleen een mikpunt van spot in *De Telegraaf*, maar ook in *De Waarheid*.

Marc Wildemeersch beschrijft hoe Van Duijn de wetten van de politiek verlegde door steeds meer de satire op te zoeken. Door het hele boek heen noemt de biograaf Van Duijn een visionair. Op bepaalde punten is dat terecht, bijvoorbeeld als het gaat om Van Duijns klimaatactivisme. De opwarming van de aarde stelde hij al aan de orde voordat *De grenzen aan de groei* van de Club van Rome in 1972 verscheen.

Van Duijn begreep wel dat happenings en

pamfletjes de wereld niet zouden veranderen. Provo moest activistisch blijven, maar tegelijkertijd gebruikmaken van de democratische instituties, zoals de gemeenteraad, waar hij in zat, eerst voor Provo, later voor de Kabouterbeweging.

Hij wilde van Amsterdam een Kabouterstad maken door privétuinen openbaar te maken en het autogebruik terug te dringen. In de gemeenteraad hield hij een toespraak over kabouter Piggelmee en het tovervisje, om zo te waarschuwen tegen de naderende milieurampen.

Dat werd nog wel geaccepteerd, maar toen de Provo's de Oranjevrijstaart uitriepen – natuurlijk een parodie op de Zuid-Afrikaanse Boerenrepubliek – en een boompje op de Dam plantten, greep de politie in. *Het Parool* typeerde Van Duijn als 'een idealist op zoek naar een ideaal'. Steeds kwam hij met nieuwe plannen en nieuwe partijtjes op de proppen, totdat hij in 1974 wethouder werd namens de PPR.

Intussen schreef Van Duijn romans en arti-

Hij werd zo beroemd dat hij alleen nog interviews toestond tegen betaling van honderd gulden

kelen en hij had verschillende verhoudingen. Vanaf 1987 had hij een relatie met José Krijnen. Twee jaar later kwam daar een einde aan. Krijnen was zwanger en kon vanaf die tijd 'de geur van haar partner niet meer verdragen.' (Wildemeersch noemt dit 'geen zeldzaam verschijnsel'!?)

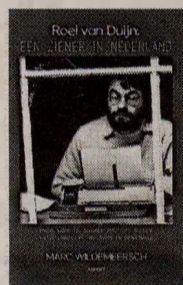
Dat verhinderde niet dat Van Duijn de verantwoordelijkheid voor zijn dochter Alisa voor een belangrijk deel op zich nam. Krijnen kreeg baarmoederhalskanker en geloofde dat een macrobiotische behandeling haar beter zou maken. Van Duijn daarentegen zag in hoe gevaarlijk utopisch, blind sektarisch idealisme was. Krijnen stierf en Van Duijn werd meer realist.

Liefdesconsulent

De binnenwereld van Roel van Duijn werd niet alleen gekenmerkt door zijn liefdesleven, maar evenzeer door zijn depressies – het gevolg van liefdesverdriet. Van Duijn zou Van Duijn niet zijn als hij daar niet iets creatiefs mee deed. Hij begon te werken als liefdesconsulent, met een heuse website (liefdesverdriet.info) die nog steeds actief is.

Omdat Van Duijn een gigantisch archief heeft nagelaten 'koos' Wildemeersch 'voor de chronologie als structuur' en geeft hij 'de lezer de ruimte om de feiten zelf te interpreteren'. Dat zijn raadselachtige opmerkingen. Even vreemd is zijn niet onderbouwde stelling dat Van Duijn belangrijker voor de Nederlandse politiek is geweest dan Pim Fortuyn. Ook had de biograaf wat meer aandacht aan Van Duijns drie romans kunnen besteden.

Maar toch: *Een ziener in Nederland* schetst een helder portret van de man die al vijftenzestig jaar een onvermoeibare activist is. Tegenwoordig leeft de tachtigjarige Van Duijn half in Amsterdam en half in het Duitse Fulda, samen met zijn nieuwe liefde Dorothee Becker.

Hans Renders
AMSTERDAM

Nemand heeft het jarenzestigadagium 'het persoonlijke is politiek' meer in praktijk gebracht dan Roel van Duijn (1943). Al vanaf zijn tienerjaren op de Haagse Montessorischool was hij activist in de vredesbeweging

en las hij boeken van de anarchisten Kropotkin, Domela Nieuwenhuis en Bakoenin.

In 1963 verhuisde Van Duijn naar Amsterdam om kunstgeschiedenis te studeren. Hij voelde zich naast politiek activist ook kunstenaar, musicus en schaker en werkte aan zijn *Kreativisties Manifest*. In 1965 publiceerde hij met enkele anderen een manifest waarin Provo werd aangekondigd. Een paar maanden later verscheen het eerste nummer van een tijdschrift met die naam, die is afgeleid van 'provoceren'.

Van Duijn, Rob Stolk en Robert Jasper Grootveld gingen helemaal los. De 'Inleiding tot het

→ **Roel van Duijn (linksboven met baard en bril) wacht met zijn Kabouterpartij de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 3 juni 1970 af in boekhandel Athenaeum. FOTO BARTON VAN FLYMEN**

NON-FICTIE
MARC
WILDEMEERSCH
ROEL VAN DUIJN: EEN ZIENER IN NEDERLAND
Aspekt, €29,95, 463 blz.